

# Londra'nın kulpu yok



HASAN BÜLENT  
KAHRAMAN

**L**ondra'da sultani bir yavaşlığın olduğu cümlelerin malumudur.

Saat 10'da lutfen açılıp 12'de kapanan 2'de açılıp

4'te paydos eden dükkânları görünce bu sultani yavaşlığın ağdalaşıp sultani bir tembelliğe dönüştüğünü hayretten hayrete düşerek fark ediyorum.

Meşhur İngiliz soğukkanlılığını İngiliz ağırkanlılığı kavramıyla değiştirmek gerekir mi?

★

Londra'da yapılacak en güzel şeylerden birisi benim için hâlâ taksilere binmek. Bizdeki konserve kutusu büyüklüğünde, hem arabanın hem sürücünün pisliğinden içine girilmez sarı taksileri hatırladıkça burada bir taksiden ötekine koşmak gerek. Bir salon kadar geniş ve temiz, a'dan z'ye, kaba fakat kendi içinde lezzetler barındıran İngiliz tasarım geleneğinin içinde biçimlendirilmiş bu simsiyah taksiler gerçek bir haz uyandırıyor insanda. Klasik Ford arabalarının biraz dönüştürülmüş hali bu araçlar. 2000 yılında bile sokaklarda dolaşan simsiyah arabaları o görseydi herhalde epey mutlu olurdu. Tam, bilinen hikâyedir, 'acaba arabaları başka bir renge boyayabilir miyiz' diye sorduklarında 'siyah olması şartıyla bir sakıncası yok' diye yanıtlamıştı diyecektim ki... birdenbire önümden geçen, üstüne bizdeki belediye otobüsleri gibi reklamlar almış, alaca bulaca renklere boyanmış bir arabanın taksi olduğunu görüp kalakaldım.

İngilizler kısa bir süre sonra 'önce taksiler bozuldu' demesinler...

★

Bu ülkede yoksulluk var mı? Bunu sokaklarda izlemek zor. Hele benim kaldığım, geçmişten beri aristokrasinin mekânı olmuş mahallede bu imkânsız. Daha farklı, 'öteki' Londra'lara gidiyorum. Oralarda yoksulluk tonlamalı yerel bir doku ve onun kendine özgü yapısı ortalığa saçılıyor. Ama, 300 milyar liralık Bentley arabaların vitrinlerde sergilendiği 'meşhur' Londra'da da yoksulluğu çağrıştırıp insana batan bir şey var. Saçma bir şey söylemeyeyim fakat Londra'da fakirlik bir maddi durum değil. Bir yaşama biçimi, bir kültür ve davranış ögesi. Yepyeni, pırıl pırıl bir şey giymek ayıp. İnsanın her gün üstüne başka bir şey geçirip sokağa çıkması neredeyse günah. Bu yakınlığa rağmen niye bazıları ötekilere şöyle yukarıdan bakıyor?

Lefebvre, Marx felsefesinin arkasındaki üç etkiyi anlatırken İngilizlerin payına ekonomi politik, Fransızlarınkine sınıf savaşları tarihi düşmüştü. Peki, o yukarıdan bakışı yaratan sınıf bilincini algılamayan acaba gelip Old Compton sokağında oturan Marx mıydı yoksa Lefebvre mi?

★

Nasıl zenginlik bilinen bir yaşamayla bütünleşip bir gizli ya da iç çelişki yaratıyorsa aynı çelişkiyi bu toplumun ürettiği kültürde görmek de mümkün. Londra, tasarımın kalbi olan şehirlerden. Daha 1960'larda dünyaya 'Brit pop' akımını armağan etti. Beatles'ı üretti, vs. Aynı coşku ve atılım bugün de sürüyor. Sokaklar, bir eşine ancak New York'ta rastlanacak biçimde kendilerini bir 'imaj' olarak 'tasarlamış' gençlerle dolu. Bu, ancak yerleşik bir iş bulana kadar sürüyor. Sonra bütün erkekler siyah ya da lacivert tebeşir çizgili takım elbiseler, manşetli gömlekler, Church ayakkabılar giymeye başlıyor.

İngiliz soğukluğunun sebebi acaba bu büyük yalan mı?

★

Türk modernleşmesinin İngiliz değil Fransız geleneğinden etkilenmesine yakınan kesimler var bizde. O, doğru bir sorudur ama buradaki yaşama biçiminin bütün Roma etkilerine karşın Akdeniz geleneğinden uzaklığını düşününce beklentinin imkânsızlığını anlıyor insan. Buna rağmen ben de o spekülasyonu sürdürüp acaba edebiyatçılarımız buradan etkilenseydi ne olurdu diye sorayım.

Bu soru aklıma cuma akşamı Soho'nun sokaklarını doldurmuş 'aykırı yaşamlar', oturduğum kaldırım kahvesinin önünden akarken aklıma geldi.

★

Gözlerimde uyku yok!